א מיי' פ"ב מהל' שופר הלכה ז טור א"ח סי'

תקפח (ושו"ע סי' תקלו

נסגס]:

א ב מיי׳ פ״ג מהל׳

סמג עשין קפג: יב ג ד מיי' פ"ב מ 'לית הלכה ז:

רבינו חננאל

הנחת תפילין בנשים

רשות. כדאמרינז נשים

סומכות רשות. דאי לא תימא הכי רגלים מי איכא

מאז דאמר לעלות ברגל

מאן האמו לעלות בוגל מצות עשה שלא הזמן גרמא הוא. אלא ודאי

מצות עשה שהזמז גרמא

מצות עשה שהוכן גוכא הוא, ולמה לא מיחו בידה משום דסבירא להו עליית

נשים ברגל רשות. אלא

נשים בוגל ושווו. אלא האי תנא הוא דסבר שבת זמן תפילין היא דתניא

המוציא תפילין כו', עד ר' יהוד' אוסר בחדשות

ומתיר בישנות. לפי שאין

. אדם טורח. ודייקינן מדלא

פליגי באשה ש״מ דסברי

מצות עשה שלא הזמן

. גרמא היא. ואפי׳ בשבת

זמנם הוא, ודחינן ודילמא זמנם הוא. ודחינן ודילמא הני נמי סבירא להו נשי

ובמ"ע שהז"ג] רשות כר'

רשות. ודחינן לא יכלת

למימר דר׳ מאיר ור׳ (יוסי) [יהוד׳] כר׳ יוסי

במצות עשה שהזמז גרמא

להו הא דר׳ יוסי.(h) לא אתבריר לן (מאי) (מאי) [מאן] האי תנא דסבר

א״ר אלעזר המוצא תכלת

חוטיז תכלת שזוריז. פי׳ מווטין הכלות שוודין, פי כפולין ומפוסקין בקרנתא כשרין לציצית, דכולי

וכיוצא בה. ואע"ג דאמר

לעשות קמיע כמין תפלין,

ריען בני רבו אכו בישנות אבל בחדשות פטור, דחיישינן שמא

קמיע נינהו. הא אסקה רבא טריח ולא טריח

תנאי היא. דתניא המוציא

תפלין מכניסן זוג זוג.

דתנז במ׳

בשוק

לשונות פסולה.

לא טרח איניש

למלאכה, כגון

שפתא דגלימא

. דבר׳ אמר׳

ש"מ דר׳ מאיר יהודה לא סבירא

מעשה הרבנות הל' ח

פ"ב מהלי

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

עביד יומא טבא והלא מפסיד כל הברכות של כל המצות וק׳ ברכות בכל יום ולא חשיב ברכה לבטלה כיון שמברך על המלוה שעושה אע"פ שפטור ומיהו אין ראיה מסומא לאשה דסומא מיחייב מדרבנן ומ"מ היה שמח רב יוסף משום דמדאורייתא לא מיפקד

ועביד כדמוכח קלת בערבי פסחים (דף קטז:) דקאמר סומא פטור מלומר אגדתה ופריך מרב יוסף ומרב ששת שהיו אומרים הגדה ומוליאין בני ביתם ומשני דקסבר מלה בזמן הזה דרבנן משמע דמיחייבי מדרבנן ולכך היו יכולים להוליא אחרים ומיהו יש לדחות דאפי׳ רשות יכול להוליא בר חיובא דרבנן כמו קטן דמברך לאביו בפרק מי שמתו (ברכות דף כ:) ועולה למנין ז' כי ומוליה אחרים מידי מגילה לר׳ יהודה כדאמר במסכת מגילה (דף יט:) אבל יש לדקדק בפרק הקורא מעומד (מגילה דף כד.) ר' יהודה אומר כל שלא ראה מאורות מימיו לא יפרום על שמע משמע הא ראה אע"ג דהשתה נסתמה פורס על שמע אע"ג דלר׳ יהודה סומא פטור מכל המצות אלא ודאי מיחייב מדרבנן ויכול לומר קדשנו במלותיו ולונו כיון דמחייב מדרבנן כדאמרי' בפ' במה מדליקין (שבת דף כג.) היכן לונו מלח תסור אבל אשה דאינה מיחויבת אפי׳ מדרבנן במלות עשה שהזמן גרמא כדמוכח בהדיא בפרק מי שמתו (ברכות דף כ:) גבי נשים חייבות בקדוש היום דבר תורה ובריש סוכה (דף ב:) גבי הילני המלכה היכי מצי למימר וצונו ואין לתמוה דסומא חייב מדרבנן ואשה פטרו לגמרי דהחמירו חכמים בסומה משום דהוי ממין בר חיובא ועוד שלא יראה כעו"ג אם היה פטור מכל המצות אבל לאשה כי פטורה נמי לגמרי ממלות עשה שהומן גרמא אכתי מחויבת בכל שאר מלות וממה שהאשה עולה למנין ז' ומברכת קריאת התורה אע"ג דפטורה מתלמוד תורה כדאמר בפ״ק דקדושין (לעיל מערבין (לעיל נדף כט.) ובריש בכל

> בהכא סלהא דר"מ ור"י ס"ל לא איתברר אולי דט"ס ול"ל ואיתברר לן דנהי תנאי סברי

דר' יוסי לקמן: נשים סומכות רשות. ואע"ג דכתיב (ויקרא א) דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכם וסמיך ליה וסמך ידו בני ישראל סומכים ולא בנות ישראל סומכותים: אוסר בחדשות. לחלל עליהן שבת דילמא המיע בעלמא נינהו: נשים סומכות

רשום. דחין כאן בל תוסיף ומשום איסורא נמי ליכא דקסבר תכשיט נינהו: אין מעלבין. אין ב"ד מוזהרין למונען מלתקוע ביום טוב של ר"ה דבעו לחנוכינהו במלות: הא נשים מעכבין. אע"ג דלא חלול י"ט הוא כדתנא דבי שמואל (ר״ה דף כט:) יצאה תקיעת שופר ורדיית הפת שהיא חכמה ואינה מלאכה מיהו נראות כמוסיפות: סתם סיפרא. תורת כהנים: לשונות. למר סרוק ולבוע: פסולום. שמא לא לבע לשם לילית ואנן עשיה לשמו בעינו: דגלימה (כ) עווחחיה. לחרוג מהן טלית ולא לעשות מהן לילית: שורנהו. טוואס: נשוורים. שאין דרך לארגם: דשיפחא דגלימא. שכן דרך להסךש שזורים בשפתו שהוא גדיל ונקרא בלע"ז לימוש"י והחוטים נקראים אורי"ל: במופסקין דכולי האי לא טרה. לחזור ולקשרם ולהסך אותן: וכי אדם טורה לעשות קמיע כעין מפילין. ואפ״ה חיישינן לה במתני׳ דקתני חדשות פטור דילמא קמיע נינהו ולא מחללין שבתא עלייהו: פוק פני להו. להנך רבנן דבי מדרשא דקשי להו בדר' אלעזר י לא ושנה להם שיש בידי ברייתא דמסייע ליה ומפרשת טעמא בהדיא לפי שאין אדם טורח: ⁶ ריפי. מרגליות. ל"א נזמים וכן עיקר:

כרבי יוםי דאמר נשים סומכות רשות דאי לא תימא הכי אשתו של יונה היתה עולה לרגל ולא מיחו בה מי איכא למ"ד רגל לאו מצות עשה שהזמן גרמא הוא אלא קסבר רשות הכא נמי רשות אלא האי תנא היא דתניא 6 המוצא תפילין מכניםן זוג זוג אחד האיש ואחד האשה אחד חדשות ואחד ישנות דברי ר"מ ר' יהודה אוסר בחדשות ומתיר בישנות ע"כ לא פליגי אלא בחדשות וישנות אבל באשה לא פליגי שמע מינה מצות עשה שלא הזמן גרמא הוא וכל מצות עשה שאין הזמן גרמא נשים חייבות ודילמא סבר לה כר' יוםי דאמר נשים סומכות רשות לא מ"ד דלא רבי מאיר סבר לה כרבי יוםי ולא רבי יהודה סבר לה כרבי יוסי לא רבי מאיר סבר לה כרבי יוםי ט דתנן א אין מעכבין את התינוקות מלתקוע הא נשים מעכבין ם וסתם מתני' רבי מאיר ולא ר' יהודה סבר מ לה כר' יוםי י דתניא י דבר אל בני ישראל וסמד 🌣 בני ישראל סומכין ואין בנות ישראל סומכות רבי יוסי ור"ש אומרים נשים סומכות רשות י וסתם סיפרא מני יה ר' יהודה א"ר אלעזר י המוצא תכלת בשוק לשונות פסולות חומין כשרין מאי שנא לשונות דאמר אדעתא דגלימא צבעינהו חומין נמי נימא אדעתא דגלימא מוינהו דבשזורים שזורים נמי נימא אדעתא דשיפתא דגלימא

עייפינהו במופסקין דכולי האי ודאי לא טרחי אינשי אמר רבא וכי אדם טורח לעשות קמיע כמין תפילין דתנן במה דברים אמורים בישנות אבל בחדשות פמור א"ר זירא לאהבה בריה פוק תני להו המוצא תכלת בשוק לשונות פסולין חוטין מופסקין כשירין לפי שאין אדם מורח אמר רבא ומשום דתני לה אהבה בריה דרבי זירא י כיפי תלא לה והתנן במה דברים אמורים בישנות אבל בחדשות פמור אלא אמר רבא מרח ולא מרח תנאי היא דתניא המוצא תפילין מכניםן זוג זוג אחר האיש ואחר האשה

דף מ.) אור"ת דאין זו ראיה דברכת קריאת התורה לאו משום מנות תלמוד תורה שאפי' בירך ברכת הערב גא או נפטר באהבה רבה חוזר ומברך מדע דבמקום שאין לוי כהן קורא במקום לוי ומברך אע"פ שכבר בירך בקריאה ראשונה ומקטן דמברך ברכת המזון אע"פ שהוא פטור אין ראיה לאשה דקטן אתי לכלל חיוב וחייב לחנכו ואינו מוזהר על לא תשא 0: אבל באשה לא פדיני. וא"ת דילמא משום דהוי מלבוש לאיש כדאמר בפרק במה אשה (שבת דף סא.) דתפילין דרך מלבוש עביד וי"ל דהיינו דוקא לאיש משום דרגיל ללובשן בחול אבל לאשה לא כדאמרי׳ המס וחלופיהן באיש דמידי דחזי לאיש לא חזי לאשה ומידי דחזי לאשה לא חזי לאיש: לא ס"ד לא ר"מ ס"ל בר' יוםי בו'. משמע דר"מ ור' יהודה תרוייהו אית להו דנשים חייבות בתפילין דלאו זמן גרמא הוא ותימה דבפרק מי שמתו (ברכות דף כ:) תנן נשים ועבדים וקטנים פטורין מן התפילין ופריך עלה בגמרא פשיטא ומשני דאיצטריך משום דאיתקש תפילין למוחה והשתא הא איצטריך לאפוקי מדר"מ ור' יהודה וי"ל דלמאן דחשיב תפילין זמן גרמא הוי פשיטא דנשים פטורות ומשום הכי אילטריך לשנויי טעמא דאיתקש הקשה ה"ר יום טוב מווין היכי דייק בסמוך דר"מ לא סבר לה כר' יוסי מכח ההיא סתמא דאין מעכבין את התינוקות מלתקוע ומתוך כך אנן לריכין לומר דההיא דפרק מי שמתו דלא כר"מ אדרבה נימא דההוא סתמא כר"מ דקסבר נשים פטורות והא דקתני הכא ר"מ אחד האיש ואחד האשה משום דסבר לה כר׳ יוסי דאמר נשים סומכות רשות וסתם מתני׳ דאין מעכבין דלא כר״מ ותירץ לו ר״י דמה נפשך סתמא דברכות דלא כר"מ דקא סבר ההוא מתני' דנשים סומכות לאו רשות דקתני התם נשים ועבדים וקטנים פטורים מק"ש ותפילין וחייבין בתפלה ובבהמ"ז ובמוזה והנהו קטנים על כרחין בלא הגיעו לחינוך איירי דבהגיעו לחינוך בתפילין נמי חייבין כדאמר בסוף לולב הגזול (סוכה דף מב.) קטן היודע לשמור תפילין אביו חייב ליקח לו תפילין אלא בלא הגיעו לחינוך איירי ולא קאי וחייבין אקטנים אלא אנשים ועבדים ולא נקט קטנים אלא לענין פטור והא נמי אינו שום חידוש דפטירי בלא הגיע לחינוך ולא חני להו אלא לאשמועינן דנשים ועבדים כקטנים לענין תפילין דאי בעי לאנוחי לא שבקינן להו משום בזיון תפילין היכא דלא הגיעו לחינוך ועוד י"ל דניחם ליה טפי למימר דההיא דברכות דלא כר"מ משום דלא מיתרצא מילתיה דר"מ דאמר זוג אין טפי לא אא"כ סבר שבת זמן תפילין הוא כדאסיקנא לעיל אם לא נאמר דלית ליה דרב שמואל בר רב יצחק דאמר מקום יש בראש להניח בו ב' תפילין: רברב שיפרא ר' יהודה. בפ' במרא דר"ה (דף לג.) אים דגרסי בה דברי ר' יהודה והכא מוכח דלא גרסיי ליה: **הכוצא** תכלת בשוק ובו' חושין בשרין. כדמסיק בשזורין ומופסקין דכולי האי לא טרח וא"ת ואע"ג דלנינית נעשה אמאי כשירה הא אמר בפ׳ התכלת (מנחות דף מב:) דאין תכלת ניקחת אלא מן המומחה שיודע שטעימה פסולה אבל ממי שאינו מומחה לא דאיכא למיחש לטעימה וי"ל דכשמלאן שזורין ומופסקין שאנו יודעים שלאורך ציצית נפסקו יש לתלות דמן המומחה נפלו דכשאינו מומחה אינו רגיל להתעסק בדבר שיודע שלא יקנו ממנו ואפי׳ לעצמו אינו רגיל לעשות כיון שיודע בעצמו שאינו בקי בהלכות צביעה: ובי אדם מורח דעשות קמיע כמין תפידין. השתא לא מסיק אדעתיה טעמא דמקושרות ואין מקושרין דבסמוך וס"ד דתרוייהו אין מקושרות אלא שבישנות ניכר רושם הקשר שבהם ובחדשות אינו ניכר וחיישינן בחדשות שמא קמיע היה אבל בישנות אין לחוש לקמיע דאם היה קמיע לא היה עושה קשר דכולי האי ודאי לא הוה עביד ביה כעין תפילין ואם תאמר כיון דאין מקושרות היאך מכניסן דבשבת אסור לקשור וי"ל דס"ד דבלא קשירה נמי הוי דרך מלבוש אי נמי עוגבן אפי' לר' יהודה דס"ד דמסתמא דעתו להתיר העניבה ולעשות קשירה גמורה ולא הוי של קיימא:

ל) [תוספ' פ"ח ה"י ע"ש שבת סב.], ב) ר"ה לג. וערכיו ב:ז. ג) וסנהדריו פו. גיטין ד.ן, ד) ר"ה לג. חגיגה מו: חולין פה, ה) שם וקדושין לו., ו) [שבת קלו: יומא מא. קידושין נג. יומא מא. קידושין נג. סנהדרין פו. שבועות יג. בכורות סא. כריתות כב.], t) [כתובות פא:], א) [תו" ויקרא פרשה בן, ט) בס"א: להטיל, י) עי׳ רש״י ב״ב נב. ד"ה כיפי, כ) [מגילה דף כד.], () [וע"ע תוספות חגיגה כוז: ד"ה לעשות וחוס' ר"ה לג. ד"ה הא וחוס' קידושין לא. ד"ה דלא ותוס׳ ב״ק פו. ד״ה וכן],

תורה אור השלם 1. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ואמרת אלהם אדם כי ַבַּבְּׁבַמָּה מִן הַבְּּלֵּלְר וּמִן יַקְריב מִבָּם קְרַבָּן לַיְיָּ מִן יַּיִּבּם מִּרְבָּן לַיִּיָּ מִן את הצאן תקריבו ַוּסְמַרְּ יָד קָרְבַּנְּכֶם: יַבייו העלה ונרצה לו לכפר

הגהות הב"ח (א) גמ' וסתם ספרא מני. מו: (ב) רש"י ד״ה דגלימא שזרינהו טוואם לארוג וכו' לילית הס"ד ואח"כ מ"ה בשזורים:

לעזי רש"י צימוש"י [צימול"ש]. שפת הבגד. אורי"ל [אוריל"ש]. מללים (שפות

אמד

מוסף רש"י

אחד האיש ואחד האשה. ולע"ג לללו ואע"ג מכשיט דאשה נינהו, מגו דהוי תכשיט לאיש שרי אף לאשה (שבת סב.). הא לאשה (שבת סב.). הא נשים מעכבין. דפטורות לגמרי דמנות עשה שהומו גרמא הוא וכי תקעי איכא כל תוסיף (ר"ה לג.). דבר אל בני ישראל וסמד. אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכם וגו'. וכתיב בההוא ענין .(:Tť) סומכות רשות. דלא מיחייבא, ולא אמרינן עבודה עובדת בקדשים .(.ng (חולין הוא דבתורת כהנים תניא לה (שבת קלז.). כיפי תלא לה. נזמים, כלומר במה ייפה והנאה את דבריו ומה טעס נתן בה (כתובות